

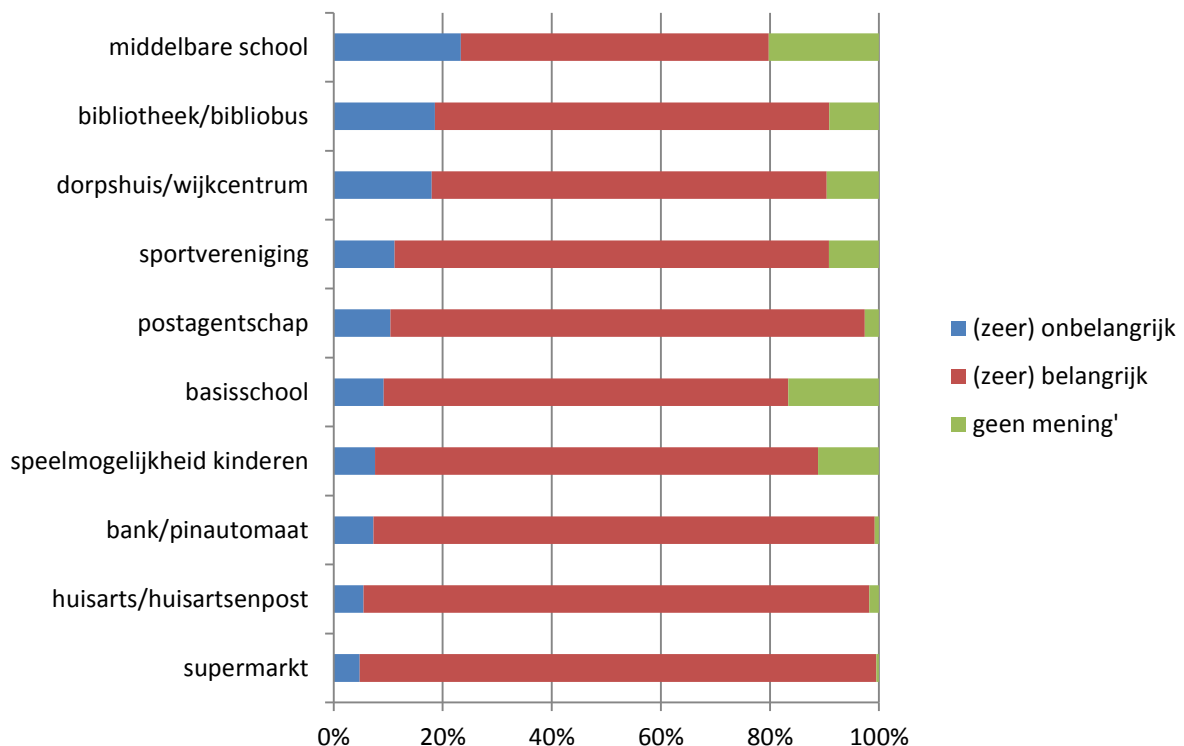
Belang van voorzieningen – welke acties willen mensen ondernemen om een voorziening te behouden?

Hoe belangrijk is de aanwezigheid van een voorziening in de directe woonomgeving? En wat doen de Groningers als deze voorziening dreigt te verdwijnen? Dit zijn enkele vragen die aan het Groninger panel zijn voorgelegd. In deze factsheet zetten we deze gegevens op een rij.

Hoe belangrijk zijn de voorzieningen voor Groningers?

De meeste mensen zijn het erover eens dat er voorzieningen in de woonomgeving beschikbaar moeten zijn. Uit de figuur blijkt dat vooral de supermarkt, de huisarts en een pinautomaat basisvoorzieningen zijn die de mensen graag in de buurt willen hebben. Meer dan 90% van de panelleden geeft dit aan.

Figuur 1. Percentage mensen dat voorziening in de woonomgeving (zeer) onbelangrijk/belangrijk vindt

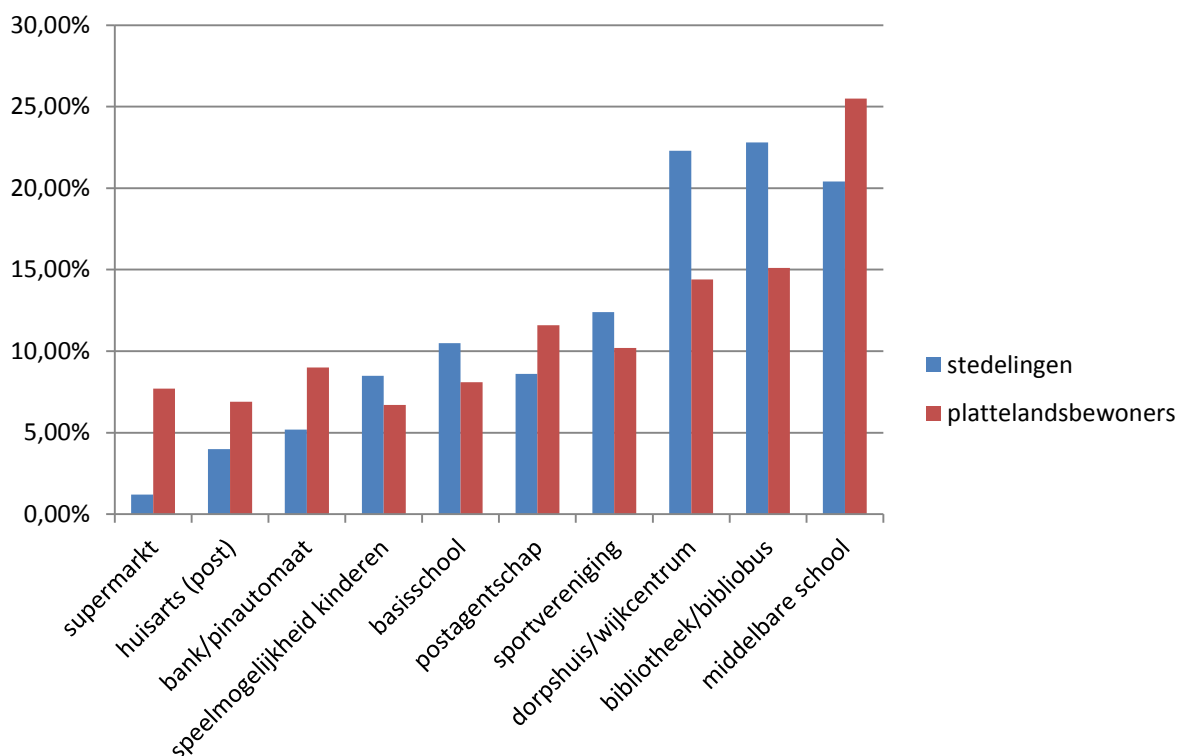
Niet alle voorzieningen worden als even belangrijk gezien. Een kwart van de mensen zegt dat ze het onbelangrijk vinden dat er een middelbare school in de buurt is. De bibliotheek en het dorpshuis of wijkcentrum vindt een op de vijf mensen (18%) minder van belang. Dat de middelbare school en de bibliotheek een minder prominente rol spelen in de directe woonomgeving, hangt ook nauw samen met de afstand die nu naar deze voorziening moet worden afgelegd. Zo is de gemiddelde afstand naar een middelbare school in Groningen 2,7 kilometer, in Nederland is dat gemiddeld 2,4 kilometer. Ter vergelijking, de gemiddelde afstand naar een basisschool in Groningen is 0,8 kilometer en in Nederland als geheel 0,6 kilometer. De afstand naar een bibliotheek is, zowel in Groningen als gemiddeld in Nederland, 1,7 kilometer (CBS Statline, 2012). De afstand die gemiddeld naar een

dorpshuis of wijkcentrum moet worden afgelegd is niet bekend. In de stad zal vooral de concurrentie met andere voorzieningen een rol spelen.

Niet iedereen vindt voorzieningen in de buurt even belangrijk- wie zijn dit?

We zien vooral verschillen in mening tussen stedelingen en plattelandsbewoners. In onderstaande figuur staat het aandeel mensen dat een voorzieningen (zeer) onbelangrijk vindt. Naar verhouding vinden stedelingen een dorpshuis en de bibliotheek in de buurt van minder belang dan bewoners van het platteland. Zo geeft 23% van de stedelingen dit aan tegenover 15% van de plattelandsbewoners. Dat geldt ook voor de basisscholen, sportverenigingen en speelplekken voor kinderen, maar hier zijn de verschillen iets minder groot.

Figuur 2. Percentage mensen dat voorziening in de woonomgeving (zeer) onbelangrijk vindt, naar woonlocatie

*postagentschap en speelplekken kinderen geven geen significant verband, de andere voorzieningen wel ($p < 0,05$)

De aanwezigheid van een middelbare school in het dorp of de buurt vinden de plattelandsbewoners juist vaker (zeer) onbelangrijk dan stedelingen. Meer dan een kwart van de inwoners van het platteland geeft dit aan, terwijl 20% van de stedelingen dit zegt. Ondanks dat weinig mensen aangeven dat ze de supermarkt, huisarts en pinautomaat in de buurt onbelangrijk vinden, zien we ook bij deze voorzieningen dat plattelandsbewoners dit vaker aangeven dan stedelingen. Waarschijnlijk heeft dit te maken met het feit dat veel van deze voorzieningen nu al niet meer aanwezig zijn in de (vooral kleinere) dorpen.

We vinden ook enkele andere significante verschillen tussen de verschillende groepen inwoners:

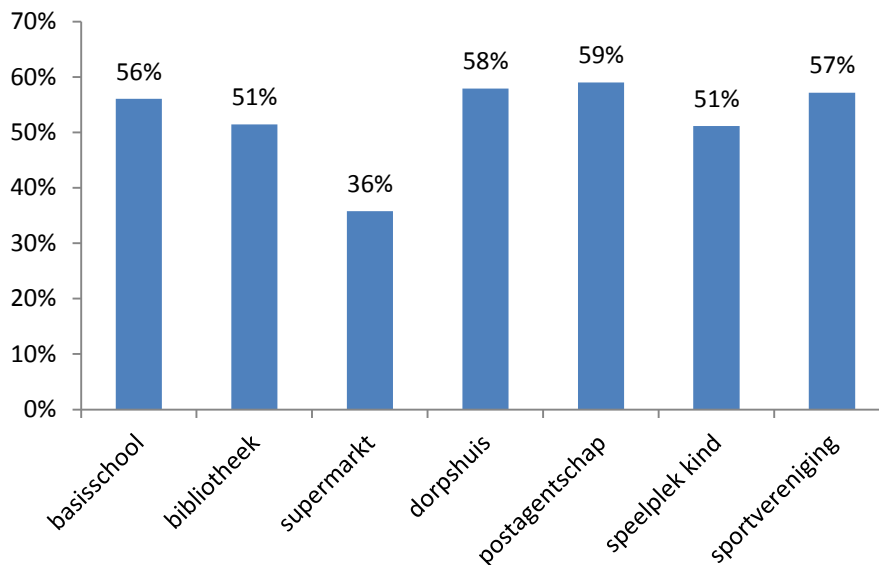
- Vooral de ouderen hebben geen mening over het belang van *scholen voor primair en voortgezet onderwijs* in de directe woonomgeving. Hoe jonger de mensen zijn, hoe belangrijker ze deze voorzieningen vinden. Dit zijn vooral de mensen met kinderen.
- Bovenstaande geldt ook voor de *speelplekken voor kinderen*.

- Het *postagentschap* vinden naar verhouding meer mannen (zeer) onbelangrijk dan vrouwen, respectievelijk 14% en 7%. Ook zien we een verband naar leeftijdscategorieën: hoe jonger, hoe minder belangrijk deze voorziening in de woonbuurt wordt gevonden.
- Jongeren vinden daarentegen de aanwezigheid van *sportverenigingen* weer belangrijker dan ouderen. Ouderen hebben over deze voorzieningen vaker geen mening, wat met name te maken heeft met het gebruik. Ook voor het opleidingsniveau vinden we verschillen: hoe lager de opleiding, hoe vaker wordt aangegeven dat ze deze voorziening niet belangrijk vinden en hoe vaker geen mening. Ook deze resultaten zijn direct te verbinden met het relatief lage gebruik van sportverenigingen door deze groep mensen.
- De *dorpshuizen/wijkcentra* blijken vooral voor de oudere panelleden belangrijk; een derde van de 18-34 jarigen geeft bijvoorbeeld aan dat ze de aanwezigheid van deze voorzieningen in de woonbuurt niet belangrijk vinden. Ter vergelijking, een op de tien 65-plussers zegt dit.
- Deze verschillen naar leeftijd vinden we ook voor het belang van de *bibliotheek of bibliobus*: hoe jonger hoe vaker wordt aangegeven dat deze voorziening (zeer) onbelangrijk is.

Welke acties ondernemen de mensen bij het verdwijnen van voorzieningen?

Het Groninger panel is gevraagd wat ze ervoor over zouden hebben om een voorziening te behouden wanneer deze dreigt te verdwijnen¹. Meer dan de helft van de mensen zal geen specifieke actie ondernemen. Voor het behoud van de supermarkt ligt dat percentage iets lager, namelijk op 36%.

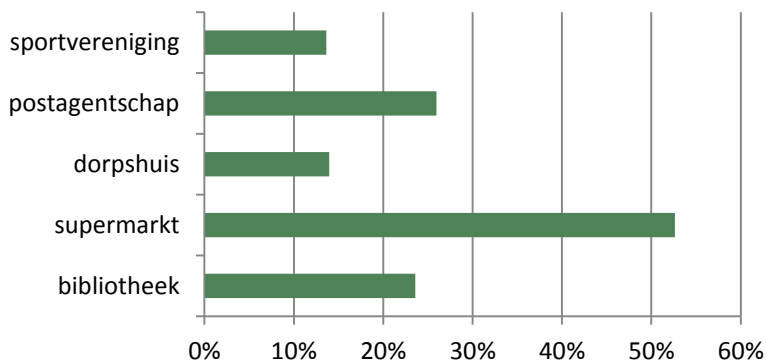
Figuur 3. Percentage mensen die geen actie onderneemt bij het verdwijnen van een voorziening

Wat gelijk opvalt in de volgende figuur is de actiebereidheid om de supermarkt in de directe woonomgeving te behouden door er meer gebruik van te maken. Meer dan de helft van de inwoners blijkt dit te willen doen.

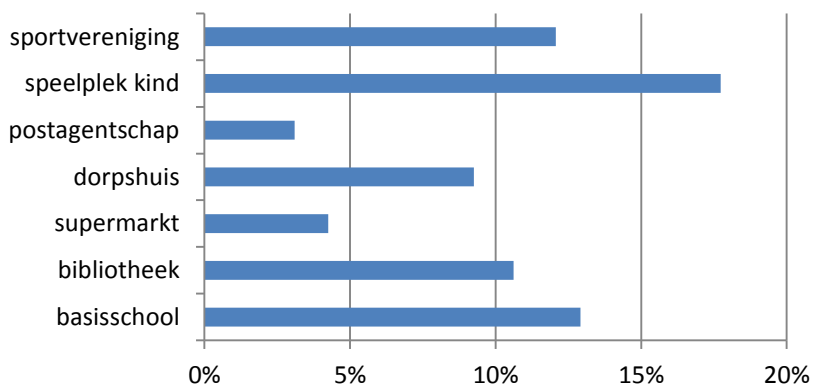
¹ Meerdere antwoorden mogelijk

Zal er meer gebruik van gaan maken

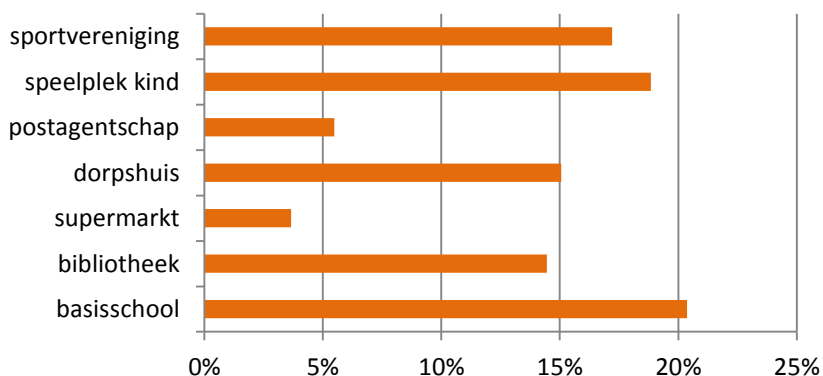
Voor het behoud van de speelplekken voor kinderen zijn de mensen vooral bereid om zelf mee te betalen. Bijna 20% van de panelleden geeft dit aan. Ook is men bereid te investeren in het behoud van de sportvereniging, de basisschool, bibliotheek en het dorps huis. Voor het postagentschap en de supermarkt is men minder snel geneigd geld te investeren.

Bereid mee te betalen

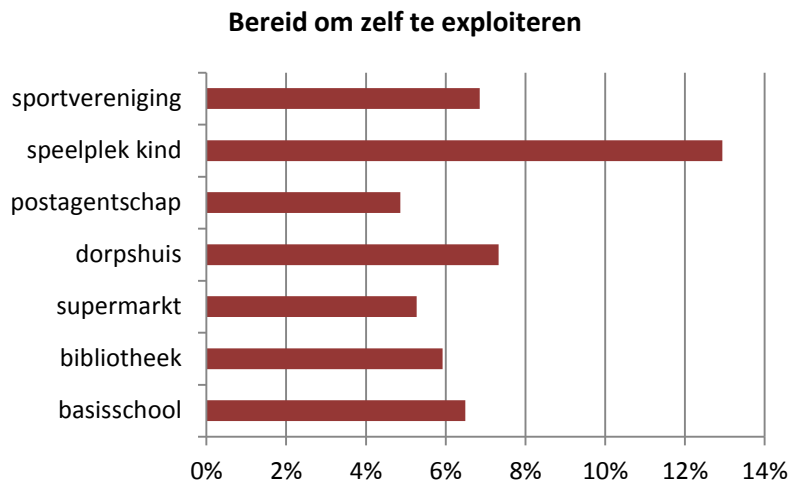

Het verdwijnen van een voorziening kan vaak worden tegengegaan door de inzet van vrijwilligers. Wanneer een voorziening dreigt te verdwijnen is rond de 20% van de mensen bereid om als vrijwilliger aan de slag te gaan, of werkt al als vrijwilliger. Dat geldt in mindere mate voor de supermarkt en het postagentschap, waarschijnlijk omdat deze voorzieningen gezien worden als commerciële voorzieningen.

Wil zich aanmelden als vrijwilliger

Aan de panelleden is tevens gevraagd in hoeverre ze bereid zijn om de voorziening zelf te exploiteren, in samenwerking met buurt- of dorpsgenoten. Vooral voor het behoud van de speelplekken voor kinderen is men bereid om zich hiervoor in te zetten om deze zelf te exploiteren.

Samenvattend

- Groningers vinden het van groot belang dat er voorzieningen aanwezig zijn in de directe woonomgeving. Dat geldt vooral voor de supermarkt, huisarts en pinautomaat. De middelbare school blijkt iets minder van belang.
- Toch zullen de meeste mensen geen actie ondernemen wanneer een voorziening dreigt te verdwijnen.
- De actiebereidheid per voorziening is verschillend. Om de speelplekken voor kinderen te behouden zijn relatief veel Groningers bereid om mee te betalen, zich aan te melden als vrijwilliger of om zelf de exploitatie op zich te nemen.
- Dat geldt in mindere mate voor de sportvereniging, de bibliotheek, de basisschool en het dorpshuis.
- Vooral de lokale supermarkt vinden de mensen van belang, maar deze voorziening willen de mensen behouden door er meer gebruik van te gaan maken.

Sociaal Planbureau Groningen
www.sociaalplanbureaugroningen.nl
info@sociaalplanbureaugroningen.nl
050-5770101

Contactpersoon voor dit onderwerp: Carola Simon (c.simon@cmogroningen.nl)